

Joi, 5 octombrie 2017

P8_TA(2017)0385

Sistemele penitenciare și condițiile din închisori

Rezoluția Parlamentului European din 5 octombrie 2017 referitoare la sistemele penitenciare și condițiile din închisori (2015/2062(INI))

(2018/C 346/14)

Parlamentul European,

- având în vedere articolele 2, 6 și 7 din Tratatul privind Uniunea Europeană și Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, îndeosebi articolele 4, 19, 47, 48 și 49,
- având în vedere Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO) (articolul 3, articolul 8), protocoalele la CEDO și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, Convenția europeană pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante din 1987, precum și rapoartele Comitetului European pentru Prevenirea Torturii (CPT),
- având în vedere Declarația universală a drepturilor omului (articolele 3 și 5), Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice (articolul 7) și Convenția împotriva torturii și altor pedepse și tratamente crude, inumane sau degradante,
- având în vedere Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, adoptată la New York, la 20 noiembrie 1989,
- având în vedere următoarele Observații generale ale Comitetului pentru drepturile copilului: nr. 10 (2007) privind drepturile copiilor în justiția pentru minori, nr. 13 (2011) privind dreptul copilului la protecție împotriva oricărei forme de violență și nr. 17 (2013) privind dreptul copilului la odihnă, timp liber, joacă, activități recreative, viață culturală și arte (articolul 31),
- având în vedere normele minimale ale Organizației Națiunilor Unite privind tratamentul deținuților, precum și declarațiile și principiile adoptate de Adunarea Generală; având în vedere Normele minime standard ale ONU privind administrarea justiției juvenile (Normele de la Beijing), adoptate de Adunarea generală; având în vedere Orientările Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind justiția în interesul copilului; având în vedere recomandările Comitetului de Miniștri ai Consiliului Europei, îndeosebi Recomandarea CM/Rec (2006)2 referitoare la normele penitenciare europene, Recomandarea CM/Rec (2006)13 privind detenția provizorie, condițiile în care are loc și instituirea unor garanții împotriva abuzurilor, Recomandarea CM/Rec (2008)11 referitoare la normele europene privind infractorii minori care fac obiectul unor sancțiuni sau măsuri, Recomandarea CM/Rec (2010)1 referitoare la normele Consiliului Europei privind probațiunea și Recomandarea CM/Rec (2017)3 referitoare la normele europene privind sancțiunile și măsurile aplicate în comunitate. de asemenea, având în vedere recomandările adoptate de Adunarea parlamentară a Consiliului Europei,
- având în vedere rezoluțiile sale din 18 ianuarie 1996 privind condițiile precare din penitenciare în Uniunea Europeană ⁽¹⁾, din 17 decembrie 1998 privind condițiile din penitenciare în Uniunea Europeană: adaptări și sancțiuni alternative ⁽²⁾, din 25 noiembrie 2009 privind programul multianual 2010-2014 pentru spațiul de libertate, securitate și justiție (Programul de la Stockholm) ⁽³⁾ și din 15 decembrie 2011 referitoare la condițiile de detenție în Uniune ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ JO C 32, 5.2.1996, p. 102.

⁽²⁾ JO C 98, 9.4.1999, p. 299.

⁽³⁾ JO C 285 E, 21.10.2010, p. 12.

⁽⁴⁾ JO C 168 E, 14.6.2013, p. 82.

Joi, 5 octombrie 2017

- având în vedere Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre ⁽¹⁾,
- având în vedere Decizia-cadru 2008/909/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești în materie penală care impun pedepse sau măsuri privative de libertate în scopul executării lor în Uniunea Europeană ⁽²⁾ („transferurile de deținuți”),
- având în vedere Decizia-cadru 2008/947/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești și al deciziilor de probațiune în vederea supravegherii măsurilor de probațiune și a sancțiunilor alternative ⁽³⁾ („probațiune și sancțiuni alternative”),
- având în vedere Decizia-cadru 2009/829/JAI a Consiliului din 23 octombrie 2009 privind aplicarea, între statele membre ale Uniunii Europene, a principiului recunoașterii reciproce în materia deciziilor privind măsurile de supraveghere judiciară ca alternativă la arestarea preventivă ⁽⁴⁾ („ordine de supraveghere judiciară europeană”),
- având în vedere Directiva (UE) 2016/800 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2016 privind garanțiile procedurale pentru copiii care sunt persoane suspectate sau acuzate în cadrul procedurilor penale ⁽⁵⁾,
- având în vedere raportul Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene intitulat „Detenția penală și alternativele la aceasta: drepturile fundamentale în cadrul transferurilor între statele membre,
- având în vedere Cartea verde a Comisiei din 14 iunie 2011 intitulată „Consolidarea încrederii reciproce în spațiul judiciar european – o Carte verde privind aplicarea legislației UE referitoare la detenție în cadrul justiției penale” (COM(2011)0327),
- având în vedere hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene în cauzele conexe C-404/15 și C-659/15 PPU, Pál Aranyosi și Robert Căldăraru,
- având în vedere Rezoluția sa din 25 noiembrie 2015 referitoare la prevenirea radicalizării și recrutării de cetățeni europeni de către organizații teroriste ⁽⁶⁾ și Manualul elaborat de Biroul ONU pentru Droguri și criminalitate privind gestionarea deținuților extremiști violenți și prevenirea radicalizării violente în închisori ⁽⁷⁾,
- având în vedere Declarația scrisă 0006/2011 din 14 februarie 2011 privind încălcarea drepturilor fundamentale ale deținuților din Uniunea Europeană,
- având în vedere convențiile, recomandările și rezoluțiile Consiliului Europei referitoare la problemele legate de penitenciare,
- având în vedere Cartea albă a Consiliului Europei din 28 septembrie 2016 privind supra-aglomerarea închisorilor,
- având în vedere Recomandarea CM/Rec(2012)12 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei către statele membre referitoare la deținuții străini (adoptată de către Comitetul de Miniștri la 10 octombrie 2012),

⁽¹⁾ JO L 190, 18.7.2002, p. 1.

⁽²⁾ JO L 327, 5.12.2008, p. 27.

⁽³⁾ JO L 337, 16.12.2008, p. 102.

⁽⁴⁾ JO L 294, 11.11.2009, p. 20.

⁽⁵⁾ JO L 132, 21.5.2016, p. 1.

⁽⁶⁾ Texte adoptate, P8_TA(2015)0410.

⁽⁷⁾ www.unodc.org/documents/brussels/News/2016.10_Handbook_on_VEPs.pdf

Joi, 5 octombrie 2017

- având în vedere Recomandarea CM/Rec(2012)5 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei către statele membre referitoare la Codul european de etică pentru personalul penitenciar (adoptată de către Comitetul de Miniștri la 12 aprilie 2012),
 - având în vedere manualul Consiliului Europei pentru servicii penitenciare și de probațiune privind radicalizarea și extremismul violent,
 - având în vedere, de asemenea, studiile Observatorului European pentru Justiție Penală, intitulate „De la practici naționale la orientări europene: inițiative interesante în gestionarea penitenciarelor” (2013) și „Organisme naționale de monitorizare a condițiilor din penitenciare și standardele europene” (2015),
 - având în vedere articolul 52 din Regulamentul său de procedură,
 - având în vedere raportul Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne și avizul Comisiei pentru drepturile femeii și egalitatea de gen (A8-0251/2017),
- A. întrucât, în 2014, peste o jumătate de milion de persoane erau deținute în închisorile din întreaga UE, inclusiv persoane care execută condamnarea definitivă, precum și persoane acuzate de săvârșirea unei infracțiuni și aflate în arest;
- B. întrucât condițiile de detenție și gestionarea penitenciarelor relevă de responsabilitatea statelor membre, dar întrucât UE are, de asemenea, un rol necesar în ceea ce privește protejarea drepturilor fundamentale ale deținuților și crearea unui spațiu european de libertate, securitate și justiție; întrucât UE îi revine sarcina de a încuraja schimbul de bune practici între statele membre care se confruntă cu probleme comune ce constituie adevărate provocări în materie de securitate pe teritoriul european;
- C. întrucât situația din închisori și condițiile de detenție uneori nedemne și inumane existente în anumite state membre sunt extrem de îngrijorătoare, după cum au arătat rapoarte precum cel al Comitetului European pentru prevenirea torturii din cadrul Consiliului Europei;
- D. întrucât supraaglomerarea închisorilor constituie o problemă recurentă în Uniune, astfel cum a fost recunoscută de mai mult de o treime dintre statele membre și demonstrează prin rapoarte, cum ar fi cea mai recentă ediție anuală a statisticilor în materie penală (SPACE) ale Consiliului Europei, publicate la 14 martie 2017; întrucât supraaglomerarea închisorilor a fost considerată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului ca o încălcare a articolului 3 din CEDO;
- E. întrucât suprapopularea împiedică extrădarea sau transferarea persoanelor condamnate, din cauza preocupărilor legate de condițiile proaste de detenție din statul de primire; întrucât situația din anumite state membre continuă să se înrăutățească, până la punctul de a deveni inacceptabilă în unele din închisorile din aceste state;
- F. întrucât supraaglomerarea închisorilor aduce o atingere gravă calității condițiilor de detenție, poate contribui la radicalizare, are efecte negative asupra sănătății și bunăstării deținuților, constituie un obstacol în calea reabilitării sociale și contribuie la crearea unui mediu de lucru periculos, complicat și nociv pentru sănătate pentru personalul din penitenciare;
- G. întrucât, în Hotărârea sa din 6 octombrie 2005 în cauza Hirst/Regatul Unit, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a confirmat că suprimarea generalizată și automată a dreptului de vot al deținuților este incompatibilă cu democrația; întrucât la alegerile legislative din Polonia din 2011 au participat 58,7 % dintre persoanele cu drept de vot aflate în închisoare;
- H. întrucât nu există nicio corelație între severitatea pedepselor și scăderea ratei criminalității;
- I. întrucât detenția reprezintă o situație deosebit de inadecvată pentru anumite persoane vulnerabile, cum ar fi minorii, persoanele în vârstă, femeile însărcinate și persoanele care suferă de tulburări mintale și psihice grave sau de incapacitate; întrucât aceste persoane au nevoie de o abordare individualizată;

Joi, 5 octombrie 2017

- J. întrucât articolul 37 din Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului prevede că privarea de libertate a copiilor ar trebui „să fie doar o măsură de ultimă instanță și că trebuie să fie cât mai scurtă cu putință” și că aceștia trebuie să fie deținuți „separat de adulți cu excepția cazului în care este în interesul lor să nu se procedeze astfel”;
- K. întrucât, în conformitate cu datele Eurostat, peste 20 % din populația carcerală din 2014 consta în persoane arestate preventiv;
- L. întrucât arestarea preventivă ar trebui utilizată doar ca măsură de ultimă instanță; întrucât copiii nu ar trebui niciodată să fie deținuți în cadrul unei instituții în care sunt vulnerabili în fața influențelor negative; întrucât ar trebui să se țină întotdeauna cont de nevoile specifice ale copiilor în faza de dezvoltare;
- M. întrucât detenția, inclusiv arestarea preventivă, ar trebui să fie folosită doar în cazuri bine justificate, de infracțiuni grave, iar aplicarea de sancțiuni ca alternativă la închisoare – cum ar fi arestul la domiciliu sau alte măsuri – ar trebui să fie prioritară în cazul deținuților care nu reprezintă o amenințare gravă la adresa societății, asigurându-se astfel menținerea acestora într-un mediu deschis sau familiar și acordându-le un acces mai bun la serviciile sociale, de îngrijire și de reintegrare;
- N. întrucât infractorii minori ar trebui, în principiu, să aibă întotdeauna dreptul la alternative la detenție, indiferent de infracțiunea pe care au comis-o;
- O. întrucât, potrivit datelor furnizate de Consiliul Europei pentru 2015, în medie, 10,8 % din deținuții din închisorile europene sunt străini, procent care în 2014 se ridica la 13,7 %, și întrucât aceștia, de regulă, fac cel mai adesea obiectul arestului preventiv din cauza presupusului risc mai important de fugă asociat cu aceștia;
- P. întrucât personalul din penitenciare îndeplinește o funcție esențială în numele comunității și ar trebui să dispună de condiții de încadrare în muncă care să corespundă cu calificările membrilor săi și care să țină cont de caracterul solicitant al muncii prestate de aceștia; întrucât, ținând cont de caracterul dificil și delicat al activității personalului din penitenciare, măsuri precum o formare inițială mai bună și formarea profesională continuă a acestuia, mărirea bugetului consacrat, schimbul de bune practici, condiții de lucru decente și sigure și creșterea efectivelor acestuia sunt esențiale pentru a asigura condiții bune de detenție în penitenciare; întrucât formarea continuă ar contribui la sprijinirea personalului penitenciarelor în abordarea noilor provocări, cum ar fi radicalizarea în închisori;
- Q. întrucât un personal al penitenciarelor motivat, dedicat și respectat constituie o condiție prealabilă pentru asigurarea unor condiții de detenție umane și, astfel, pentru succesul conceptelor de detenție destinate îmbunătățirii gestionării penitenciarelor, pentru reintegrarea cu succes în societate a persoanelor deținute și pentru reducerea riscurilor de radicalizare și recidivă;
- R. întrucât actele de auto-rănire și comportamentul violent al deținuților sunt adesea provocate de supraaglomerarea închisorilor și de condițiile precare de detenție; întrucât un factor suplimentar este faptul că personalul nu este format în mod corespunzător sau nu este calificat; întrucât, în multe închisori, nivelul de tensiune creează condiții de lucru deosebit de dificile pentru personal ceea ce duce, în multe cazuri, la acțiuni sindicale în statele membre;
- S. întrucât o administrație eficientă a penitenciarelor trebuie să fie finanțată în mod adecvat și să aibă un număr de angajați corespunzător pentru a-și îndeplini misiunea de securitate și de reabilitare;
- T. întrucât interzicerea torturii sau a altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante este un standard universal, aplicabil adulților, precum și copiilor și orice încălcare a drepturilor fundamentale ale deținuților care nu rezultă din restricțiile vitale pentru privarea de libertate este în detrimentul demnității umane;
- U. întrucât rata sinuciderilor din penitenciarele din Uniunea Europeană este deosebit de alarmantă;

Joi, 5 octombrie 2017

- V. întrucât radicalizarea în multe închisori din UE este un fenomen de interes major care necesită o atenție specială și trebuie să fie abordată prin mijloace corespunzătoare, pe baza respectării depline a drepturilor omului și a obligațiilor internaționale; întrucât printre factorii care stau la baza acestui fenomen se pot număra condițiile de detenție inumane și supraaglomerarea, fapt care poate accentua influența recrutaților pentru extremismul violent;
- W. întrucât Uniunea a pus la dispoziție finanțare în cadrul Agendei europene privind securitatea, pentru a combate radicalizarea în închisori; întrucât, având în vedere contextul de securitate din Europa, fiecare stat membru ar trebui să ia de urgență măsuri de prevenire a radicalizării în închisori; întrucât schimbul de bune practici la nivel european este esențial;
- X. întrucât unele dintre sistemele și unitățile penitenciare actuale, precum și un procent semnificativ al clădirilor folosite în prezent ca penitenciare într-o serie de țări europene datează din secolul XIX; întrucât unele dintre aceste construcții nu mai sunt adecvate pentru a fi folosite în secolul XXI din cauza condițiilor deplorabile care încalcă drepturile fundamentale ale omului;
- Y. întrucât cercetările concluzionează că dezvoltarea unei democrații reprezentative și a unui dialog constructiv în penitenciare este benefică pentru deținuți, pentru personal și pentru societate în ansamblu și, de asemenea, îmbunătățește relațiile dintre personal și deținuți;
1. este alarmat de condițiile de detenție existente în unele state membre și de starea multor penitenciare europene; îndeamnă statele membre să respecte normele privind detenția care decurg din instrumentele dreptului internațional și din normele Consiliului Europei; reamintește că privarea de libertate nu înseamnă privarea de demnitate; invită statele membre să adopte mecanismul independent de monitorizare a penitenciarelor prevăzut în cadrul Protocolului opțional la Convenția ONU împotriva torturii (OPCAT);
 2. invită statele membre să își întărească sistemele judiciare și să investească în formarea judecătorilor;
 3. reafirmă faptul că condițiile de detenție sunt un element esențial pentru punerea în aplicare a principiului recunoașterii reciproce a deciziilor judiciare în spațiul de libertate, securitate și justiție al Uniunii Europene, astfel cum s-a pronunțat Curtea de Justiție în cauzele Aranyosi și Căldăraru; reamintește importanța fundamentală a principiului recunoașterii reciproce a deciziilor judiciare prevăzut în Tratatul privind Uniunea Europeană;
 4. regretă faptul că supraaglomerarea închisorilor este foarte răspândită în închisorile europene; este alarmat de noile recorduri privind supraaglomerarea în anumite state membre; subliniază faptul că, în conformitate cu ultima ediție a statisticii penale anuale a Consiliului Europei, din 14 martie 2017, numărul deținuților continuă să depășească numărul de locuri disponibile, într-o treime din instituțiile penitenciare europene; invită statele membre să urmeze recomandările din Cartea albă a Consiliului Europei cu privire la supra-aglomerarea din închisori din 28 septembrie 2016 și Recomandarea R (99)22 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei din 30 septembrie 1999, cu privire la supra-aglomerarea închisorilor și inflația populației din închisori;
 5. evidențiază faptul că statele membre calculează capacitatea penitenciarelor și, în consecință, rata de suprapopulare, în funcție de parametri spațiali foarte diferiți de la un stat membru la altul, fapt care face dificilă, dacă nu imposibilă, o comparație la nivelul Uniunii;
 6. regretă, de asemenea, faptul că, în multe cazuri, supraaglomerarea închisorilor are un impact grav asupra siguranței personalului și a deținuților, ceea ce influențează condițiile de trai și de sănătate, activitățile disponibile, îngrijirea medicală și psihologică, precum și reintegrarea și supravegherea deținuților; îndeamnă statele membre să instituie sisteme și baze de date pentru supravegherea în timp real a condițiilor de detenție ale deținuților și să asigure o distribuție eficientă a populației penitenciare;
 7. susține că creșterea capacității nu este singura soluție pentru problema supraaglomerării; invită, cu toate acestea, statele membre să aloce resurse adecvate pentru renovarea și modernizarea penitenciarelor cu scopul de a acorda prioritate micilor unități cu cazare pentru un număr restrâns de deținuți, a oferi condiții de detenție demne, a crea spații colective care

Joi, 5 octombrie 2017

îndeplinesc obiectivele de activitate și socializare, a încuraja reabilitarea și reintegrarea socială, a dezvolta în continuare structurile educative și a asigura un mediu mai sigur atât pentru deținuți, cât și pentru personal;

8. consideră că regimurile de detenție diferențiate în funcție de deținuți și de gradul de periculozitate al acestora constituie o soluție bună pentru prevenirea recidivei și favorizarea reintegrării în societate; reiterează faptul că măsurile de reintegrare trebuie să fie internalizate și inițiate în timpul detenției; încurajează statele membre să țină seama de tipul de fapt penal comis atunci când decid cum să distribuie populația carcerală, împiedicând deținuții care execută pedepse de scurtă durată și pe cei condamnați pentru infracțiuni minore să intre în contact cu deținuții care execută pedepse de lungă durată;

9. invită statele membre să asigure tuturor deținuților un program echilibrat de activități și să permită acestora să petreacă în afara celulelor, zilnic, numărul de ore necesar pentru un nivel adecvat de interacțiune umană și socială și pentru a reduce frustrarea și violența; subliniază faptul că condițiile de locuit ale deținuților și, în special, cele de dormit, trebuie să respecte demnitatea umană, intimitatea și să îndeplinească cerințele de sănătate și de igienă, acordându-se atenția cuvenită condițiilor climatice și, în special, suprafeței la sol, volumului de aer, iluminatului, evitându-se nivelurile ridicate de zgomot, de încălzire și de aerisire; invită toate statele membre să adopte o definiție comună a „spațiului minim” care să fie acordat fiecărui deținut; reamintește că, recent, Comisia a făcut referire la posibilitatea de a acorda finanțare statelor membre din fondurile structurale ale UE;

10. invită statele membre să ia în considerare recrutarea de voluntari dintre deținuții care își execută pedepsele care să vină în sprijinul personalului închisorii, în vederea creării unei legături propice reintegrării deținuților în societate; consideră că sarcinile care le revin voluntarilor trebuie să fie în mod clar diferite de cele îndeplinite de personalul închisorii și trebuie să se încadreze în limitele competențelor lor;

11. sugerează statelor membre să înființeze inspectorate pentru închisori, așa cum există deja în unele state membre, pentru a dispune astfel de organisme independente care să evalueze condițiile de detenție;

12. este preocupat de privatizarea crescândă a sistemelor de detenție în UE și reamintește că privatizarea sistemelor penale adesea lasă multe întrebări fără răspuns în ceea ce privește impactul său asupra condițiilor de detenție și respectul pentru drepturile fundamentale; regretă faptul că au fost efectuate foarte puține studii comparative pentru a evalua costurile și calitatea gestionării închisorilor publice și private; reamintește faptul că sarcinile fundamentale precum conducerea, monitorizarea și grefa trebuie să rămână în continuare în responsabilitatea statului;

13. subliniază că decizia de arestare preventivă trebuie să rămână o măsură la care se recurge în ultimă instanță, care să fie utilizată în cazurile în care acest lucru este strict necesar și numai pentru o perioadă de timp cât mai scurtă posibil, în concordanță cu Codul național de procedură penală aplicabil; regretă faptul că, în multe state membre, în practică, arestul preventiv este utilizat în mod sistematic, fapt care, combinat cu condițiile nesatisfăcătoare de detenție, dar nu numai, constituie o încălcare a drepturilor fundamentale ale deținuților; consideră că rezolvarea problemei utilizării excesive a arestării preventive necesită soluții inovatoare, inclusiv prin modernizarea codurilor de procedură penală și prin întărirea sistemului judiciar;

14. reamintește că normele penitenciare europene, adoptate de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei, subliniază că deținuții ar trebui să poată participa la alegeri, referendumuri și alte aspecte ale vieții publice, în măsura în care dreptul lor în acest sens nu este restricționat de dreptul intern; reamintește că participarea la activități electorale permite deținuților să devină din nou membri activi ai societății, ceea ce îi ajută să se reintegreze; îndeamnă statele membre să faciliteze accesul practic la drepturile electorale pentru deținuți, de exemplu prin plasarea de cabine de vot în interiorul închisorilor în zilele alegerilor;

15. insistă asupra necesității punerii în aplicare a unei gestionări eficiente pe termen lung a sistemelor penitenciare, reducând numărul deținuților prin utilizarea mai frecventă a măsurilor punitive neprivative de libertate, cum ar fi prestarea unei munci în folosul comunității sau plasarea sub supraveghere electronică și reducând la minimum recurgerea la arestul preventiv;

Joi, 5 octombrie 2017

16. invită statele membre să se asigure că, pe lângă aspectul punitiv al detenției, se acordă atenție și dezvoltării abilităților practice și reeducării deținuților, pentru a permite o mai bună gestionare a pedepsei, o reintegrare socială reușită și o reducere a recidivismului; reamintește că, în comparație cu măsurile alternative, privarea de libertate duce la mai multe recidive în cazul pedepselor de scurtă durată;

17. încurajează statele membre să pună în aplicare măsuri de ajustare a pedepsei, în special pentru pedepsele cu durata cea mai scurtă, inclusiv prin utilizarea regimului de semi-libertate, prin executarea pedepsei în timpul concediului pentru a evita ca deținutul să-și piardă locul de muncă, prin prestarea unei munci în folosul comunității și printr-o utilizare crescândă a arestului la domiciliu și a plasării sub supraveghere electronică; susține, de asemenea, că este important să se consolideze individualizarea pedepsei, pentru a permite o mai bună executare a acesteia;

18. consideră că, pentru a fi eficientă, introducerea de noi măsuri, neprivative de libertate, ar trebui însoțită de alte măsuri, cum ar fi reformele în domeniul penal, educațional și social care să vizeze promovarea reintegrării și a contactului cu lumea socială și economică externă; consideră, în acest sens, că administrațiile penitenciare ar trebui să stabilească legături puternice cu comunitățile locale, elaborând documente justificative și dovezi statistice pentru a convinge opinia publică cu privire la faptul că măsurile neprivative de libertate sunt necesare pentru a reduce recidivismul, precum și pentru a asigura securitatea pe termen lung în societatea noastră; menționează, în acest context, bunele practici existente în țările scandinave;

19. invită Comisia să efectueze un studiu comparativ pentru a analiza măsurile alternative din statele membre și a sprijini diseminarea celor mai bune practici naționale;

20. invită toate statele membre să introducă măsuri mai ferme pentru supravegherea deținuților la ieșirea acestora din penitenciar, atunci când aceștia au fost condamnați pentru infracțiuni grave; sugerează instituirea de măsuri de monitorizare după eliberare și convocarea unei audieri conduse de un judecător și la care să participe consilieri de probațiune și de reintegrare, pentru a evalua reintegrarea în societate și riscul de recidivă;

21. subliniază că Decizia-cadru privind măsurile de probațiune și sancțiunile alternative prevede mecanisme de recunoaștere reciprocă aplicabile măsurilor utilizate de statele membre, cum ar fi restricțiile de călătorie, munca în folosul comunității, restricțiile de comunicare și măsurile de expulzare și că Decizia-cadru privind ordinele de supraveghere judiciară europeană prevede același lucru pentru arestul preventiv;

22. invită statele membre să urmeze recomandările specifice legate de condițiile de detenție pentru deținuții vulnerabili; regretă faptul că, uneori, persoanele care suferă de boli mintale sunt și rămân în închisoare, pur și simplu, din cauza lipsei unor servicii adecvate în afara închisorii și reamintește că, potrivit CEDO, tratarea inadecvată a persoanelor care suferă de tulburări mintale poate reprezenta o încălcare a articolului 3 din CEDO și a articolului 2 (dreptul la viață) în cazul deținuților care au tendințe sinucigașe;

23. regretă faptul că situația vulnerabilă a deținuților în vârstă și a deținuților handicapați nu este luată pe deplin în considerare în unele state membre; invită statele membre să se asigure că deținuții în vârstă care devin handicapați sunt eliberați, iar deținuților handicapați li se pun la dispoziție infrastructurile necesare;

24. invită statele membre să acționeze împotriva oricărei forme de discriminare în tratamentul deținuților din motive de orientare sexuală sau identitate de gen și să garanteze drepturile deținuților la sexualitate;

25. subliniază faptul că femeile deținute au nevoi specifice și este necesar să aibă acces la servicii și la controale medicale adecvate, precum și la măsuri de igienă potrivite; invită statele membre să urmeze recomandările în vigoare privind tratarea deținuților și să evite orice discriminare bazată pe sex;

26. consideră că este esențial să se acorde o atenție specială nevoilor femeilor din penitenciare în timpul sarcinii, dar și după ce au născut, oferindu-le spații adecvate pentru alăptare și îngrijiri calificate și specializate; consideră că trebuie să se analizeze aplicarea unor modele alternative, care să țină seama de condițiile de viață ale copiilor din închisori; susține că separarea automată a mamei de copil creează tulburări emoționale majore la copii și poate fi considerată o pedeapsă suplimentară care o afectează atât pe mamă, cât și pe copil;

Joi, 5 octombrie 2017

27. își exprimă îngrijorarea cu privire la nivelul ridicat al sinuciderilor în închisori; solicită fiecărui stat membru să elaboreze la nivel național un plan de acțiune pentru a preveni sinuciderile în locurile de privare de libertate;

28. încurajează statele membre să se asigure că deținuții au contacte regulate cu familiile și prietenii lor, oferindu-le posibilitatea de a-și executa sentințele în unități în apropierea locuințelor lor și promovând vizite, apeluri telefonice și utilizarea comunicațiilor electronice, sub rezerva autorizării de către judecător și sub supravegherea administrației închisorii, în scopul menținerii legăturilor de familie; reamintește că noțiunea de familie ar trebui să fie interpretată în sens larg, pentru a include relațiile fără caracter formal; consideră că este important să se asigure condiții adecvate pentru a se menține aceste legături;

29. condamnă politica de plasare a deținuților în penitenciare dispersate în teritoriu, întrucât acest lucru constituie o pedeapsă suplimentară pentru familiile lor; îndeamnă să fie puse în aplicare măsuri care să permită tuturor deținuților care se află departe de domiciliul lor să fie mutați mai aproape, cu excepția cazului în care autoritatea judiciară decide altfel din motive justificate din punct de vedere juridic; potrivit Curții Europene a Drepturilor Omului, deținerea unei persoane într-o închisoare aflată atât de departe de familia acesteia încât vizitele să fie foarte dificil de realizat, sau chiar imposibil, poate constitui o încălcare a articolului 8 din Convenția europeană a drepturilor omului (dreptul la respectarea vieții private și de familie);

30. reafirmă importanța asigurării unui tratament al copiilor în închisoare care ia în considerare interesul lor superior, în special separându-i în permanență de adulți, inclusiv în timpul transferurilor deținuților și acordându-le dreptul de a menține contactul cu familia, cu excepția cazului în care există o hotărâre judecătorească contrară; regretă faptul că, în anumite state membre, infractorii minori sunt deținuți în unități alături de adulți, fiind expuși riscurilor de abuz și de violență și fiind privați de grija specifică de care are nevoie un grup atât de vulnerabil; reamintește faptul că Directiva (UE) 2016/800 privind garanțiile procedurale în cazul copiilor declară că măsurile alternative sunt preferabile; invită statele membre să înființeze centre de asistență pentru adolescenți;

31. reamintește faptul că copiii aflați în detenție ar trebui să primească îngrijiri, protecție și toată asistența individuală necesară – socială, educațională, vocațională, psihologică, medicală și fizică – de care ar putea avea nevoie în funcție de vârsta, sexul și personalitatea lor; încurajează statele membre să promoveze centrele educaționale în regim închis care să acorde suport pedagogic și psihic minorilor, mai degrabă decât să se recurgă la privarea de libertate; solicită statelor membre să acorde îngrijiri deosebite și o protecție specială copiilor aflați în detenție;

32. invită statele membre să ofere structuri de educație adecvate pentru minorii din închisori; observă că copiii aflați în detenție trebuie să aibă acces la programe care îi pregătesc în avans pentru revenirea în comunitățile lor, o atenție deplină fiind acordată acestora în ceea ce privește nevoile lor emoționale și fizice, relațiile cu familiile lor, locuința, posibilitățile de școlarizare și de ocupare a unui loc de muncă, precum și statutul socioeconomic;

33. încurajează Comisia Europeană să creeze grupuri de lucru specifice, alcătuite din reprezentanți ai ministerelor justiției și ai autorităților naționale din statele membre, precum și ai ONG-urilor care desfășoară activități în domeniu, pentru a facilita schimbul de bune practici;

34. subliniază faptul că copiii aflați în detenție ar trebui să mențină contacte periodice și semnificative cu părinții, familia și prietenii, prin vizite și corespondență, cu excepția cazurilor în care sunt necesare restricții în interesul justiției și în interesul copilului; reamintește că restricțiile privind acest drept nu ar trebui utilizate niciodată ca pedeapsă;

35. solicită Comisiei să promoveze politici care vizează combaterea discriminării, ale cărei victime ar putea fi copiii care au părinți aflați în detenție, pentru a întări integrarea socială și a construi o societate echitabilă și favorabilă includerii;

36. recunoaște dreptul copiilor de a menține un contact direct cu părintele lor deținut și, în același timp, reiterează dreptul deținutului de a fi părinte; consideră, în acest sens, că închisorile ar trebui dotate cu spații adecvate pentru copii, unde aceștia să fie supravegheați de gardieni formați în mod corespunzător, de asistenți sociali și de voluntari din partea ONG-urilor, care îi pot ajuta pe copii și pe familiile acestora în timpul vizitelor la închisori;

Joi, 5 octombrie 2017

37. solicită Comisiei Europene să evalueze posibilitatea elaborării unui memorandum de înțelegere la nivelul UE pentru a se asigura păstrarea legăturii de filiație cu părinții aflați în detenție și pentru a le permite părinților să fie prezenți la momentele importante din educația copiilor lor, protejând astfel interesele minorilor;
38. subliniază faptul că persoanele aflate în detenție în alt stat membru decât statul membru de reședință întâmpină mai multe dificultăți în ceea ce privește menținerea contactului cu familiile lor;
39. invită statele membre să urmeze recomandările în vigoare privind tratarea deținuților străini, pe baza dreptului acestora de a nu fi discriminați și, în special, să promoveze implicarea mediatorilor culturali;
40. invită statele membre să utilizeze detenția în izolare numai ca ultimă soluție și în cazul în care deținutul reprezintă un pericol pentru ceilalți deținuți sau pentru sine și să creeze toate mecanismele posibile pentru prevenirea abuzurilor; invită statele membre să înceteze să mai utilizeze detenția în izolare în cazul minorilor;
41. solicită statelor membre să combată cu mai multă eficacitate fenomenul traficului cu substanțe ilicite și droguri din închisori;
42. reamintește principiul dreptului universal la sănătate și invită statele membre să garanteze accesul la servicii adecvate de îngrijirea sănătății și structuri medicale corespunzătoare în închisoare și să asigure că deținuții au acces la servicii de îngrijire a sănătății ori de câte ori este necesar, prin numirea de practicieni medicali calificați în număr suficient de mare pentru fiecare penitenciar; își exprimă îngrijorarea cu privire la dificultățile întâmpinate de către deținuți într-o serie de state membre în ceea ce privește accesul la un medic sau primirea de asistență psihologică;
43. îndeamnă statele membre să se asigure că deținuții cu afecțiuni grave sau cronice, inclusiv cancer, primesc tratamentul specific de care au nevoie.
44. invită statele membre care nu au astfel de practici să ia în considerare adaptarea pedepselor pentru deținuții grav bolnavi din motive umanitare, sub rezerva unei autorizări judiciare, luând în considerare gradul de pericolozitate a deținuților și avizul unei comisii de experți;
45. invită statele membre să combată fenomenul din ce în ce mai amplu al radicalizării în închisori, protejând în același timp libertatea religioasă și prevenind discriminarea legată de practicarea unei credințe anume; subliniază că orice program specific dedicat unui anumit grup de deținuți, precum cei considerați „radicalizați”, trebuie să respecte aceleași criterii și obligații internaționale legate de drepturile omului ca și în cazul oricăror altor deținuți; recomandă ca administrațiile penitenciarelor să informeze autoritățile competente cu privire la radicalizarea unor persoane;
46. subliniază că condițiile de detenție inumane, relele tratamente și supraaglomerarea pot constitui factori care măresc riscul de radicalizare;
47. consideră că radicalizarea poate fi combătută în mod eficient, printre altele, prin îmbunătățirea depistării semnelor inițiale care indică acest fenomen (de exemplu, prin instruirea personalului și îmbunătățirea culegerii de informații în închisori), prin ameliorarea mecanismelor create pentru abordarea unui comportament extremist, prin elaborarea de măsuri educative și prin sprijinirea dialogului interconfesional și a comunicării; consideră că ameliorarea mentoratului, îngrijiri psihologice mai bune și dialoguri cu persoanele care s-au deradicalizat sunt esențiale pentru combaterea radicalizării; reamintește că tinerii sunt deosebit de vulnerabili la propaganda efectuată de organizațiile teroriste; încurajează statele membre să instituie programe de deradicalizare;
48. opinează că activitățile de supraveghere desfășurate de statele membre ar trebui să includă semnalarea celor mai periculoși deținuți radicalizați autorităților judiciare și/sau autorităților naționale responsabile de combaterea terorismului;
49. încurajează statele membre să efectueze schimburi de bune practici pentru a preveni și a combate radicalizarea în închisori și în centrele pentru minori; reamintește că, în cadrul Agendei europene privind securitatea, UE a pus la dispoziție fonduri pentru sprijinirea formării profesionale a personalului închisorilor, în scopul contracarării radicalizării în închisori; solicită statelor membre să utilizeze pe deplin Centrul de excelență al Rețelei pentru sensibilizarea publicului cu privire la radicalizare (RAN) și, mai ales, să partajeze în continuare cunoștințele specializate prin intermediul Grupului de lucru pentru închisori și probațiune din cadrul acestuia;

Joi, 5 octombrie 2017

50. subliniază că regimuri diferențiate de detenție pentru deținuții considerați a fi radicalizați sau care au fost recrutați de către organizațiile teroriste reprezintă o posibilă măsură pentru reducerea radicalizării din închisori; avertizează, cu toate acestea, că orice astfel de măsuri ar trebui să fie impuse doar de la caz la caz, să se bazeze pe o hotărâre judiciară și să facă obiectul unei reexaminări de către autoritățile judiciare competente;
51. subliniază faptul că personalul care lucrează în închisori desfășoară o muncă foarte solicitantă în numele comunității și, prin urmare, ar trebui să beneficieze de o remunerație adecvată și de condiții de muncă decente, inclusiv de consiliere psihologică gratuită și de linii de asistență dedicate, concepute pentru a asigura sprijin personalului care se confruntă cu probleme ce i-ar putea afecta activitatea la locul de muncă;
52. reamintește că recunoașterea socială și formarea sistematică a personalului din penitenciare sunt esențiale pentru a asigura condiții sigure și corespunzătoare de detenție în închisori; încurajează statele membre să facă schimb de informații, să facă schimb și să aplice bunele practici și să adopte un cod de conduită și etică pentru personalul penitenciarelor; solicită, în acest scop, convocarea Adunării generale a administrației închisorilor, care ar trebui să cuprindă reprezentanți ai personalului închisorilor;
53. reamintește rolul fundamental al dialogului social cu personalul închisorilor, precum și necesitatea implicării acestuia prin informare și consultare, în special atunci când sunt elaborate noi concepte de detenție în vederea îmbunătățirii sistemelor și a condițiilor de detenție, inclusiv a celor destinate limitării amenințărilor de radicalizare;
54. invită statele membre să asigure un dialog periodic între deținuți și personalul închisorilor, întrucât relațiile de lucru bune între personal și deținuți reprezintă un element esențial al unei securități dinamice în dezamorsarea posibilelor incidente sau în reinstaurarea ordinii printr-un proces de dialog;
55. invită statele membre să încurajeze directorii de închisori să se angajeze în dezvoltarea consiliilor închisorilor în toate unitățile;
56. invită Comisia Europeană să lanseze un forum european privind condițiile din închisori, pentru a încuraja schimbul de bune practici între experți și practicieni din toate statele membre;
57. solicită Comisiei și instituțiilor UE să ia măsurile necesare care țin de domeniul lor de competență pentru a garanta respectarea și protejarea drepturilor fundamentale ale deținuților, în special cele ale persoanelor vulnerabile, copiilor, persoanelor care suferă de boli mintale, persoanelor cu handicap și femeilor, inclusiv adoptarea unor norme și standarde comune europene de detenție în toate statele membre;
58. invită Comisia să monitorizeze și să colecteze informații și date statistice despre condițiile de detenție din toate statele membre, precum și despre toate cazurile de încălcare a drepturilor fundamentale ale deținuților, pe baza respectării principiului subsidiarității; invită statele membre să acorde deputaților în Parlamentul European dreptul de acces fără opreliști la închisori și centre de detenție;
59. invită statele membre să elaboreze o cartă europeană a închisorilor, în conformitate cu Recomandarea 1656/2004 din 27 aprilie 2004 a Consiliului Europei;
60. solicită statelor membre să privilegieze politicile menite să asigure reintegrarea deținuților în viața civilă, îndeosebi politicile care vizează eliminarea obstacolelor structurale care împiedică reintegrarea foștilor deținuți în societate, și să instituie politici de urmărire și adaptare a pedepselor; reamintește că se întâmplă mai rar ca deținuții să recidiveze în cazul în care trecerea lor de la viața în închisoare la viața din afara închisorii are loc treptat;
61. consideră că perspectiva reparatorie și protectoare a sistemelor de justiție penală implică automat respectarea într-o mai mare măsură a demnității umane a individului, deoarece are ca scop protejarea societății și reabilitarea persoanelor prin facilitarea atingerii obiectivelor de reeducare ale pedepsei, reintegrării deținuților din punct de vedere social și reducerii recidivei; regretă faptul că dezvoltarea practicilor de mediere și reparatorii în defavoarea utilizării procedurilor disciplinare lipsește aproape cu desăvârșire în majoritatea statelor membre ale Uniunii Europene; încurajează statele membre să acorde prioritate politicilor și legislațiilor care vizează o justiție reparatorie și de mediere care să utilizeze mai degrabă instrumente sociale, economice și culturale decât pe cele care au numai un caracter punitiv;

Joi, 5 octombrie 2017

62. evidențiază, în această privință, importanța de a oferi acces deținuților la calificările educaționale și profesionale; încurajează statele membre să ofere tuturor deținuților activități semnificative, precum formare educațională sau posibilități de lucru în conformitate cu standardele internaționale, pentru a favoriza resocializarea deținuților și a le oferi instrumente pentru a duce o viață fără infracțiuni după ieșirea din închisoare; încurajează statele membre să se asigure că deținuții lucrează, studiază pentru o calificare sau participă la un curs de formare în timpul detenției, astfel încât să-și gestioneze mai bine timpul și să își pregătească reintegrarea în societate; consideră că este esențial ca minorii să aibă acces la educație și la formare profesională;
63. încurajează statele membre să elaboreze instrumente pentru a sprijini revenirea deținuților la activitatea profesională prin identificarea oportunităților de ocupare a unor locuri de muncă în raport cu nevoile din regiune, pentru a organiza și monitoriza formarea și munca în modul cel mai personalizat posibil și pentru a menține un dialog constant cu reprezentanții angajatorilor; face un apel la statele membre să înființeze un sistem de programe de formare destinat încurajării angajatorilor și întreprinderilor private să ofere formare profesională deținuților, în vederea recrutării acestora la sfârșitul perioadei de detenție; încurajează statele membre să creeze stimulente pentru angajatorii care doresc să angajeze deținuți sau să încurajeze foști deținuți să își înființeze propria afacere, inclusiv stimulente financiare și fiscale; încurajează, de asemenea, statele membre să înființeze puncte de contact pentru deținuții eliberați care să ofere informații și sprijin pentru căutarea unui loc de muncă, precum și activități de învățare la distanță obligatorii și supravegheate cu strictețe;
64. reamintește că Fondul social european este un instrument financiar al Uniunii, care are ca obiectiv să îmbunătățească perspectiva unui loc de muncă pentru milioane de europeni, îndeosebi pentru cei care găsesc cu dificultate un loc de muncă, inclusiv deținuți și foști infractori; salută crearea de proiecte care să ajute deținuții să se reintegreze în societate și pe piața forței de muncă după executarea pedepsei;
65. subliniază faptul că nicio muncă desfășurată de un deținut nu ar trebui să fie o formă de pedeapsă, iar eventualele abuzuri trebuie combătute; subliniază că oportunitățile de muncă oferite deținuților ar trebui să fie relevante pentru standardele și tehnicile contemporane de muncă și organizate astfel încât să funcționeze în cadrul sistemelor de gestionare și al proceselor de producție moderne; invită statele membre să asigure că munca prestată în penitenciar este mai bine remunerată decât în prezent; invită Comisia să efectueze un studiu comparativ privind salariile deținuților în statele membre, vizând identificarea nivelurilor echitabile și sustenabile de retribuire care ar permite fiecărui deținut să lucreze;
66. încurajează statele membre să facă schimb de bune practici privind programele de educație, reabilitare și reintegrare, îndeosebi pentru a îmbunătăți reintegrarea după părăsirea închisorii și pentru a contribui la prevenirea recidivelor și a radicalizării ulterioare;
67. invită instituțiile UE să sprijine pe plan tehnic și economic, pe cât posibil, îmbunătățirea sistemelor și a condițiilor din închisori, în special în statele membre care se confruntă cu dificultăți financiare grave;
68. invită Comisia să publice rapoarte detaliate privind situația în închisorile din Europa din cinci în cinci ani de la aprobarea prezentei rezoluții, inclusiv o analiză aprofundată privind calitatea educației și formării asigurate deținuților, precum și o evaluare a rezultatelor (inclusiv ratele de recidivă) măsurilor alternative în locul detenției;
69. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, guvernelor și parlamentelor statelor membre, precum și Consiliului Europei, Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, Comisarului pentru drepturile omului al Consiliului Europei și Comitetului european pentru prevenirea torturii.
-